

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel.: 02/289.76.11
Fax: 02/289.76.09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

NOTA

(Z)160413-CDC-1521

over

*“Kerndata voor de vervoersmarkt voor aardgas
in België in 2015 - Vergelijking met 2014”*

opgesteld met toepassing van artikel 15/14, §2, 2°, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

13 april 2016

INHOUDSOPGAVE

I.	Executive Summary	3
II.	Doel en begrippenkader	4
III.	Brondata en verwerking.....	6
IV.	Totale hoeveelheid vervoerde energie per vervoersnetgebruiker, per kwaliteit (H-gas/L-gas) en per verbruikerssegment in 2015 (Cijfers in TWh)	6
V.	Vaststellingen en specifieke analyse:	8
V.1	Algemene vaststellingen voor de totale markt per vervoersnetgebruiker:.....	8
V.2	Algemene vaststellingen per verbruikerssegment:	9
V.3	Algemene vaststellingen betreffende de evolutie per vervoersnetgebruiker en per verbruikerssegment	11
V.4	Vaststellingen betreffende de opdeling tussen de H-gasmarkt en de L-gasmarkt: ..	11
V.5	Vaststellingen betreffende de evolutie per verbruikerssegment en per gaskwaliteit	12
V.6	Vaststellingen betreffende de evolutie per vervoersnetgebruiker en per gaskwaliteit	14
V.7	Samenvattende vaststellingen betreffende de evolutie per vervoersnetgebruiker ...	15
V.8	Vaststellingen betreffende de evolutie van het gasverbruik per maand:	16

I. Executive Summary

1. Voorliggende nota geeft een overzicht van de ontwikkelingen op de vervoersmarkt voor aardgas in België over het jaar 2015 en een vergelijking met 2014. Het aardgasverbruik wordt toegewezen aan drie verbruikssegmenten: de distributienetten, industriële sites en sites voor elektriciteitsproductie.

2. In 2015 bedroeg het totale aardgasverbruik 175,8 TWh, wat een stijging is van 9,6 % ten opzichte van het verbruik in 2014 (160,4 TWh). Deze stijging is het resultaat van een toename van de gasconsumptie in alle verbruikerssegmenten. Er was een duidelijk hoger verbruik van de eindafnemers aangesloten op de distributienetten (+ 10,6 %), gerelateerd aan de stijging van de verwarmingsbehoefte (aantal graaddagen: +15,5 %), een aanzienlijke stijging van het verbruik voor de productie van elektriciteit (+ 12,4 %, vermindering van de nucleaire productie, verbetering van de clean spark spread) en een stijging van het verbruik van de industriële afnemers (+ 4,8 %).

Binnen het geheel van aardgasmarkt zien we volgende verdeling: het segment distributienetten staat in voor juist de helft (50,1 %) van de totale aardgasconsumptie. L-gas (47,2 %) en H-gas (52,8 %) hebben hierin een marktaandeel dat slechts heel weinig verschilt. Het aandeel van het verbruik door de industrie binnen de aardgasmarkt daalt in 2015 met 1,1 %-punt tot 24,5 %. H-gas staat hiervan in voor ruim 85 % van de behoefte. Binnen de globale markt stijgt het aandeel aardgas voor elektriciteitsproductie met 0,6 %-punt tot 25,4 %. Sinds 2014 is de elektriciteitsproductie een exclusieve aangelegenheid van H-gas.

3. In 2015 heeft één bijkomende onderneming vervoersactiviteiten opgestart op het Fluxys net: ArcelorMittal Energy S.C.A. Wanneer alle vervoersactiviteiten binnen een onderneming van dezelfde groep gebundeld worden, dan waren vorig jaar 23 netgebruikers actief op de Belgische vervoersmarkt voor de bevoorrading van Belgische eindklanten. Alle 23 actieve vervoersnetgebruikers hebben in 2015 activiteiten uitgeoefend op de H-gas markt. Hiervan waren 19 vervoersnetgebruikers tevens actief op de L-gasmarkt.

De top 3 van de leveringsondernemingen blijft in 2015 ongewijzigd, evenals hun respectieve plaats. 15. De dominantie van de top 3 krijgt een flinke knauw in 2015: het marktaandeel zakt van 69,4 % tot 65,5 %. De HHI-index geeft eenzelfde signaal en daalt van ruim 2000 tot onder 1800, wat er op wijst dat de concentratie bij de benutting van het vervoersnet voor de bevoorrading van Belgische klanten in 2015 gevoelig vermindert. 5 partijen met een marktaandeel hoger dan 5 %. Vier (4) ondernemingen hebben een marktaandeel tussen 2

en 5 %. Samen hebben zij 14,6 % van de markt. Vijf partijen zitten tussen 1 en 2 % (samen goed voor 7,3 % van de markt) en de overige negen (9) spelers halen elk minder dan 1 %. Deze laatste netgebruikers halen samen een marktaandeel van amper 2,4 %. Meerdere van deze laatste betrokken partijen zijn reeds verschillende jaren actief op het Belgisch vervoersnet. De ontwikkeling die zij in de loop der jaren hebben meegemaakt is bijgevolg vrij beperkt. Dikwijls richten zij zich tot een zeer specifieke doelgroep van eindklanten.

II. Doel en begrippenkader

4. Voorliggende nota geeft een overzicht van de ontwikkelingen op de vervoersmarkt voor aardgas in België over het jaar 2015, alsook een vergelijking met 2014. Het betreft vervoer voor de bevoorrading van de Belgische aardgasklanten met uitsluiting van het aardgasvervoer van grens tot grens.

5. De nota behandelt zowel het vervoer van H-gas als van L-gas voor Belgisch eindverbruik.

6. Het aardgasverbruik wordt toegewezen aan drie verbruikssegmenten: het betreft aardgasallocaties aan de distributienetten, industriële sites en sites voor elektriciteitsproductie zoals die door de netbeheerder Fluxys Belgium gerapporteerd worden aan de CREG. De verbruikssegmenten worden als volgt gedefinieerd:

7. Distributienetten: het verbruik op de geaggregeerde ontvangstations (GOS) van de distributienetten. Onder 'distributienetten' dient men te verstaan: alle eindafnemers aangesloten op het distributienet. Hieronder ressorteren op de eerste plaats huishoudelijke afnemers maar ook commerciële afnemers, vrije beroepen, zelfstandige ondernemers en KMO's. Om historisch-technische redenen zijn ook een aantal grootverbruikers aangesloten op het distributienet. Wanneer verder in de tekst melding gemaakt wordt van vervoersactiviteiten voor de bevoorrading van het distributienet, dan mag hieruit niet automatisch afgeleid worden dat de betreffende vervoersnetgebruiker ook huishoudelijke klanten bevoorraadt. Sommige vervoersnetgebruikers hebben zich namelijk toegelegd op de bevoorrading van industriële afnemers op de distributienetten, terwijl andere spelers op die netten enkel huishoudelijke en kleine commerciële klanten beleveren (S41 en S31 profielen). Andere vervoersnetgebruikers bevoorraden dan weer leveringsondernemingen die actief zijn op de distributienetten, maar geen activiteiten hebben op het vervoersnet.

8. Aansluitend bij het vorige dient men onder het verbruikerssegment “industrie” te verstaan ‘alle industriële eindafnemers rechtstreeks aangesloten op het vervoersnet’. De industrie omvat ook de aardgasafname voor warmtekrachtkoppelingsinstallaties (WKK) op industriële sites waar naast het aardgasverbruik voor de WKK ook een belangrijke aardgasvraag is voor industriële processen. In het andere geval (wanneer elektriciteitsproductie de belangrijkste doelstelling is) wordt de WKK-installatie op een industriële site toegekend aan het segment van de elektriciteitsproductie.

9. De afnamen voor de elektriciteitscentrales. Deze sector omvat tevens de WKK-installaties op sites in handen van elektriciteitsproducenten (zie ook toelichting voor de industrie).

10. Het is belangrijk te onderlijnen dat de vervoersnetgebruiker (bevrachter of shipper) de referentie vormt en niet de aardgashandelaar. Een netgebruiker kan namelijk (tevens) aardgas vervoeren voor een derde partij. Onder meer de historische spelers vervoeren meer aardgas op het netwerk van Fluxys Belgium dan waar ze zelf eigenaar van zijn. Ook andere vervoersnetgebruikers vervoeren gas ten behoeve van eigen leveringsactiviteiten en kunnen gas vervoeren ten behoeve van derden die geen eigen vervoersactiviteiten hebben maar wel eindklanten beleveren.

11. Wanneer melding gemaakt wordt van de stijging/daling van het marktaandeel van een vervoersnetgebruiker, dan kan hieruit niet afgeleid worden of de betreffende netgebruiker klanten heeft bijgewonnen of verloren. Het marktaandeel wordt berekend op basis van de hoeveelheid vervoerde energie (in het document wordt ter wille van de overzichtelijkheid als eenheid TWh gebruikt). Indien bijvoorbeeld de netgebruiker over een klantenportfolio beschikt die bestaat uit afnemers die in een bepaalde periode sterker te lijden hebben onder de terugval van de economische activiteit dan andere, dan ziet hij zijn marktaandeel teruglopen, hoewel zijn aantal klanten constant kan gebleven zijn.

Wanneer in de tabel geen cijfer vermeld wordt, houdt dit in dat de betreffende partij niet actief was in het corresponderende activiteitsgebied. Vermelding van het cijfer 0 betekent dat de geleverde hoeveelheden te klein waren om met de toegepaste resolutie een beduidend cijfer op te leveren.

III. Brondata en verwerking

12. De gegevens zijn gebaseerd op de gevalideerde allocaties van Fluxys Belgium voor 2015 en 2014. Eerst wordt een algemeen overzicht gegeven met betrekking tot de aardgasmarkt voor verbruik van aardgas over 2015. Vervolgens wordt via gericht gekozen tabellen gefocust op specifieke ontwikkelingen en wordt vergeleken met 2014. Tenzij anders wordt aangegeven in de tekst, worden alle hoeveelheden uitgedrukt in TWh.

IV. Totale hoeveelheid vervoerde energie per vervoersnetgebruiker, per kwaliteit (H-gas/L-gas) en per verbruikerssegment in 2015 (Cijfers in TWh)

Algemeen overzicht van het aardgasverbruik in België in 2015

13. In 2015 heeft één bijkomende onderneming vervoersactiviteiten opgestart op het Fluxys net: ArcelorMittal Energy S.C.A.. Voor de groep Engie worden alle activiteiten nog gegroepeerd onder de naam Electrabel. De groep E.ON heeft zijn leveringsactiviteiten ondergebracht in een nieuwe onafhankelijke entiteit Uniper, die in België actief is onder de naam Uniper Global Commodities SE.

14. Indien men rekening houdt met de overname of integratie van vervoersactiviteiten binnen een onderneming van dezelfde groep, waren er vorig jaar 23 netgebruikers actief op de Belgische vervoersmarkt voor de bevoorrading van Belgische eindklanten. Wanneer binnen een bepaalde groep meerdere ondernemingen actief zijn op het vlak van levering aan eindklanten, maar voor hun vervoersactiviteiten beroep doen op dezelfde entiteit binnen de groep, dan worden deze activiteiten als 1 cijfer weergegeven dat van toepassing is voor de hele groep.

15. Bijgevoegd de lijst met 23 vervoersnetgebruikers die actief waren in 2015 voor de bevoorrading van Belgische klanten:

1	Antargaz S.A.
2	ArceIorMittal Energy S.C.A.
3	Belgian Eco Energy NV
4	Direct Energie
5	EDF Luminus
6	Electrabel Engie
7	Eneco België BV
8	Enel Trade S.p.A
9	Eni S.p.A.
10	Enovos Luxembourg S.A.
11	European Energy Pooling
12	Gas Natural Europe
13	GETEC Energie AG
14	Lampiris SA
15	natGAS Aktiengesellschaft
16	Progress Energy Services
17	RWE Supply & Trading GmbH - Essen Desk
18	Soc. Europ. de Gestion de l'Energie S.A.
19	Statoil ASA
20	Total Gas & Power Ltd
21	Uniper Global Commodities SE
22	Vattenfall Energy Trading Netherlands NV
23	Wingas GmbH

16. Alle 23 actieve vervoersnetgebruikers hebben in 2015 activiteiten uitgeoefend op de H-gas markt. Hiervan waren 19 vervoersnetgebruikers tevens actief op de L-gasmarkt.

17. De top 3 van de leveringsondernemingen blijft in 2015 ongewijzigd, evenals hun respectieve plaats.

De dominantie van de top 3 krijgt een flinke knauw in 2015: het marktaandeel zakt van 69,4 % tot 65,5 %. De HHI-index geeft een zelfde signaal en daalt van ruim 2000 tot onder 1800, wat er op wijst dat de concentratie bij de benutting van het vervoersnet voor de bevoorrading van Belgische klanten in 2015 gevoelig vermindert.

Ook in 2015 zijn er 5 partijen met een marktaandeel hoger dan 5 %.

Niet minder dan 9 partijen hebben een marktaandeel van minder dan 1 %. Hun gecumuleerd marktaandeel bedraagt slechts 2,4 %.

V. Vaststellingen en specifieke analyse:

V.1 Algemene vaststellingen voor de totale markt per vervoersnetgebruiker:

Tabel: Evolutie per vervoersnetgebruiker 2015/2014: vervoerde energie en procentueel marktaandeel op de vervoersmarkt

Hoeveelheden in TWh	2014		2015		Δ15/14	
2015/2014	TWh	%	TWh	%	(%) (*)	(%punt) (**)
Antargaz S.A.	0,09	0,057	0,26	0,15	181	0,09
ArcelorMittal Energy S.C.A.			4,25	2,42		2,42
Belgian Eco Energy NV	0,04	0,027	0,09	0,05	99,5	0,02
Direct Energie	0,001	0,0004	0,06	0,03	8902	0,03
EDF Luminus	15,47	9,646	16,94	9,64	9,5	-0,01
Electrabel Engie	49,46	30,835	55,23	31,42	11,7	0,58
Eneco België BV	2,37	1,476	2,45	1,40	3,7	-0,08
Enel Trade S.p.A	0,28	0,175	2,33	1,33	728	1,15
Eni S.p.A.	46,33	28,883	43,00	24,46	-7,2	-4,42
Enovos Luxembourg S.A.	0,62	0,387	0,45	0,25	-28,2	-0,13
European Energy Pooling	0,20	0,122	0,44	0,25	122	0,13
Gas Natural Europe	5,16	3,218	3,27	1,86	-36,7	-1,36
GETEC Energie AG	0,27	0,166	0,26	0,15	-0,8	-0,02
Lampiris SA	7,13	4,442	7,43	4,22	4,2	-0,22
natGAS						
Aktiengesellschaft	0,99	0,617	1,55	0,88	56,5	0,26
Progress Energy Services	0,09	0,057	0,24	0,14	166	0,08
RWE Supply & Trading GmbH	7,16	4,463	9,09	5,17	26,9	0,71
Soc. Europ. de Gestion de l'Energie S.A.	2,68	1,673	2,88	1,64	7,4	-0,03
Statoil ASA	10,66	6,647	8,78	4,99	-17,7	-1,65
Total Gas & Power Ltd	1,42	0,882	1,95	1,11	37,9	0,23
Uniper Global Commodities SE	0,77	0,482	0,90	0,51	16,8	0,03
Vattenfall Energy Trading Netherlands NV			6,28	3,57		3,57
Wingas GmbH	9,21	5,744	7,67	4,36	-16,7	-1,38
Eindtotaal	160,4	100,0	175,8	100,0	9,6	
	(*) relatieve evolutie 2015 tov 2014 (basis is 2014)					
	(**) absolute evolutie van het aandeel					

18. In 2015 bedroeg het totale aardgasverbruik 175,8 TWh, wat een stijging is van 9,6 % ten opzichte van het verbruik in 2014 (160,4 TWh). Deze stijging is het resultaat van een toename van de gasconsumptie in alle verbruikerssegmenten. Er was een duidelijk

hoger verbruik van de eindafnemers aangesloten op de distributienetten (+ 10,6 %), een aanzienlijke stijging van het verbruik voor de productie van elektriciteit (eventueel in combinatie met de productie van warmte) (+ 12,4 %) en een stijging van het verbruik van de industriële afnemers (+ 4,8 %).

V.2 Algemene vaststellingen per verbruikerssegment:

Tabel 3: Detail per verbruikerssegment

Hoeveelheden in TWh	2014		2015		Δ15/14	
2015/2014 per verbruikssegment	TWh	%	TWh	%	(%) (*)	(%punt) (**)
Prod Elek	39,66	24,7	44,60	25,4	12,4	0,6
Ind	41,16	25,7	43,14	24,5	4,8	-1,1
Distrib netten	79,57	49,6	88,04	50,1	10,6	0,5
Eindtotaal	160,4		175,8		9,6	
	(*) relatieve evolutie 2015 tov 2014 (basis is 2014)					
	(**) absolute evolutie van het aandeel					

19. In 2015 bedraagt het verbruik van aardgas door eindklanten op de distributienetten 88,04 TWh, duidelijk hoger dan in 2014 (79,57 TWh), wat een stijging met 10,6 % betekent. Wanneer we een vergelijking maken tussen het aantal graaddagen (een maat voor de verwarmingsbehoefte in de residentiële sector) in 2015 (2112) en in 2014 (1828), dan stellen we een toename vast van 15,5 %. De stijging van het verbruik op de distributienetten sluit goed aan bij de stijging van de verwarmingsbehoefte. (Aanvullend ter info: in een normaal jaar bedraagt het aantal graaddagen 2363,). Het verbruik van aardgas door eindklanten op de distributienetten in 2015 vertegenwoordigt juist de helft van de totale aardgasconsumptie: 50,1 % (49,6 % in 2014).

20. Het verbruik in het segment industriële afnemers stijgt licht, wat wijst op een beperkte opleving van de economische activiteit: (+ 4,8 %) in 2015 tot 43,14 TWh, in vergelijking met 41,16 TWh voor 2014. De stijging is gelijkmatig over het volledige jaar, behalve in de zomermaanden (zie paragraaf 38). Het absolute marktaandeel van de industrie in 2015 bedraagt 24,5 % van de totale aardgasconsumptie tegenover 25,7 % voor 2014. Het verbruik door de grote industriële afnemers komt in 2015 net boven het verbruik van het crisisjaar 2009 (verbruik in 2009: 42,22 TWh).

21. Het segment aardgasverbruik ten behoeve van de elektriciteitsproductie die aangesloten is op het vervoersnet zag zijn aandeel in 2015 gevoelig toenemen: + 12,4 % tot 44,6 TWh (39,66 TWh in 2014). Dit is de eerste toename na een periode van onafgebroken

daling na het piekjaar 2010 (verbruik in 2010: 67,11 TWh). Als verklaring kan worden op de vermindering van de nucleaire productie ten gevolge van de onbeschikbaarheden van Doel 3 en Tihange 2 gedurende het hele jaar 2015 en die van Doel 1 van half februari 2015. Daarnaast werd in 2015 de marge tussen de groothandelsprijzen voor elektriciteit opgewekt met aardgas en de elektriciteit geproduceerd vanuit steenkool, met verrekening van de kostprijs voor CO₂ (de clean spark spread) gemiddeld minder nadelig voor de opwekking van elektriciteit met gas. Dit was onder meer een gevolg van de lagere gasprijzen op de internationale markten. Daarnaast kan opgemerkt worden dat België in 2015 een negatief saldo had voor de elektriciteitsbalans: In 2015 werd er fysisch 20,8 TWh ingevoerd, het hoogste invoerpeil in de periode vanaf 2012. In absolute termen bedraagt het aandeel van de elektriciteitsproductie 25,4 % van de totale aardgasconsumptie (24,7 % in 2014).

22. Wat betreft de opdeling van het aardgasverbruik per verbruikerssegment, en meer bepaald aangaande de toewijzing van het aardgasverbruik aan enerzijds elektriciteitsproductie en anderzijds aan industriële behoeften, is het belangrijk op te merken dat de bedenking die de voorbije jaren gemaakt werd van toepassing blijft op de toewijzing van het verbruikte gas in 2015. Een belangrijk aantal (vooral grote) industriële ondernemingen is overgestapt naar de gecombineerde warmte- en elektriciteitsproductie en is zelf producent geworden van elektriciteit die geheel of gedeeltelijk wordt afgeleverd aan het elektriciteitsnet. Het is dan niet steeds duidelijk of een WKK-installatie eerder geboekt moet worden in het segment van de industrie dan wel in het segment van de elektriciteitsproductie. Vaak leidt de installatie van een WKK tot een wijziging in de wijze waarop een afnemer in de statistieken wordt opgenomen. De CREG heeft zich gebaseerd op de gegevens uit de allocatie database die zij van vervoersnetbeheerder Fluxys Belgium ontvangen heeft.

23. Aanvullend kan opgemerkt worden dat elektriciteitsproductie op basis van WKK een werkwijze is die vanuit energetisch standpunt bijzonder aantrekkelijk is: de energie-inhoud van het aardgas wordt op deze wijze maximaal gevaloriseerd. Algemeen kan de toepassing van WKK leiden tot een optimalisering van het aardgasverbruik, wat concreet impliceert dat de benodigde hoeveelheid aardgas voor industrie en elektriciteitsproductie samen vermindert.

V.3 Algemene vaststellingen betreffende de evolutie per vervoersnetgebruiker en per verbruikerssegment

Detail per vervoersnetgebruiker en per verbruikerssegment:

24. Volgende vereenvoudigingen die nodig zijn om de activiteiten van het voorbije jaar te kunnen vergelijken met 2014 werden doorgevoerd: de activiteiten van de ondernemingen Uniper Belgium NV en Uniper Global Commodities SE worden geconsolideerd onder Uniper Global Commodities SE, RWE Supply & Trading GmbH verzorgt binnen dezelfde groep ook de shipping voor Essent Belgium NV en Powerhouse NV. Het cijfer voor Electrabel Engie consolideert de vervoersactiviteiten voor Electrabel en Electrabel Customer Solutions.

25. Er zijn vier marktpartijen die niet actief zijn in het verbruikerssegment distributienetten.

De top 3 in dit segment heeft samen een marktaandeel van 75,0 % tegenover 75,3 % vorig jaar. De onderlinge verschuivingen in marktaandeel zijn relatief beperkt.

26. In het segment van de industriële afnemers zijn er grotere bewegingen, onder meer omwille van de activiteiten van nieuwe spelers. Er zijn 8 marktpartijen die niet actief zijn in dit marktsegment.

De top 3 heeft samen een marktaandeel van 60,3 %. In het segment industrie zijn er 7 spelers met een marktaandeel hoger dan 5 % en is er duidelijk competitie.

27. In het verbruikerssegment elektriciteitsproductie zijn er aanzienlijke verschuivingen. In totaal zijn 10 marktpartijen actief in dit verbruikerssegment.

De top 3 heeft samen een marktaandeel van 69,3 %. Slechts drie marktspelers hebben een marktaandeel lager dan 5 %.

V.4 Vaststellingen betreffende de opdeling tussen de H-gasmarkt en de L-gasmarkt:

Tabel 5: Detail per gaskwaliteit

Hoeveelheden in TWh	2014		2015		Δ15/14	
2015/2014 per gaskwaliteit	TWh	%	TWh	%	(%) (*)	(%punt) (**)
H-gas	116,1	72,4	127,9	72,8	10,2	0,4
L-gas	44,27	27,6	47,84	27,2	8,0	-0,4
Eindtotaal	160,4		175,8		9,6	
	(*) relatieve evolutie 2015 tov 2014 (basis is 2014)					
	(**) absolute evolutie van het aandeel					

28. Na een stijging in 2014 (+ 1,6 %) neemt het procentueel aandeel van H-gas in 2015 opnieuw toe tot 72,8 % (+ 0,4 %), tegenover 27,2% voor L-gas. Deze evolutie is nauw gerelateerd met de ontwikkeling van de afzonderlijke deelmarkten zoals die onderstaand wordt toegelicht. Vooral de ontwikkelingen in het segment distributienetten, waar H en L een quasi gelijk marktaandeel hebben spelen hierin een rol. In 2015 gebeurde ook een omschakeling van L-gas naar H-gas van industriële afnemers langs het Albertkanaal.

V.5 Vaststellingen betreffende de evolutie per verbruikerssegment en per gaskwaliteit

Tabel 6: Detail per verbruikerssegment en per gaskwaliteit

Hoeveelheden in TWh		2014		2015		Δ15/14	
2015/2014 evolutie per verbruikerssegment en per gaskwaliteit		TWh	%	TWh	%	(%) (*)	(%punt) (**)
Prod Elek	totaal	39,7	24,7	44,6	25,4	12,4	0,6
	H	39,7	24,7	44,60	25,4	12,4	0,6
	L						
Ind	totaal	41,2	25,7	43,1	24,5	4,8	-1,1
	H	34,3	21,4	36,9	21,0	7,7	-0,4
	L	6,90	4,3	6,25	3,6	-9,4	-0,7
Distrib netten	totaal	79,6	49,6	88,0	50,1	10,6	0,5
	H	42,2	26,3	46,5	26,4	10,1	0,1
	L	37,4	23,3	41,6	23,7	11,3	0,4
Eindtotaal		160,4		175,8		9,6	
	(*) relatieve evolutie 2015 tov 2014 van het aandeel gaskwaliteit in de verbruikerssegmenten (basis is 2014)						
	(**) absolute evolutie 2015/2014 van het aandeel per gaskwaliteit binnen het verbruikerssegment						

En de reciproque tabel per gaskwaliteit en per verbruikerssegment

Tabel 7: Detail per gaskwaliteit en per verbruikerssegment

Hoeveelheden in TWh 2015/2014 evolutie per gaskwaliteit en per verbruikerssegment	Prod Elek				Ind				Distrib netten				
	2014		2015		2014		2015		2014		2015		Δ15/14 (%) (*)
	TWh	%	TWh	%	TWh	%	TWh	%	TWh	%			
			Δ15/14 (%) (*)				Δ15/14 (%) (*)				Δ15/14 (%) (*)		
H-gas	39,66	100,00	44,60	12,4	34,26	85,5	36,89	7,7	42,20	52,8	46,46	10,1	
L-gas			6,90		6,90	14,5	6,25	-9,4	37,37	47,2	41,58	11,3	
Eindtotaal	39,7		44,6	12,4	41,2		43,1	4,8	79,6		88,0	10,6	
	(*) aandeel van de betreffende kwaliteit binnen het verbruikerssegment												
	(**) relatieve evolutie (vergelijking 2015 tov 2014 (basis is 2014))												

29. De stijging van het verbruik in het segment distributienetten (+ 10,6) is iets meer uitgesproken voor L-gas (+ 11,3 %) dan voor -gas (+ 10,1 %). In dit verbruikssegment lopen het marktaandeel van L-gas en van H-gas slechts beperkt uit elkaar (26,4 % van de totale gasmarkt voor H-gas en 23,7 % voor L-gas). Het segment distributienetten staat in voor juist de helft (50,1 %) van de totale aardgasconsumptie in 2015. De (beperkte) stijging van het marktaandeel binnen de totale consumptie (+ 0,5 %-punt) heeft te maken met het hoger aantal graaddagen in 2015 (cfr. paragraaf 19).

30. De stijging van het verbruik in het segment industriële verbruikers (+ 4,8 %) is uitsluitend toe te schrijven aan de toename van het verbruik van H-gas (+ 7,7 %). Voor L-gas is er een aanzienlijke afname (- 9,4 %). Beide fenomenen zijn toe te schrijven aan de conversie van L-gas naar H-gas van een deel van de industriële afnemers langs het Albertkanaal. Het H-gas aandeel voor de industrie is goed voor 21,0 % van de totale aardgasmarkt, tegenover 3,6 % voor L-gas. H-gas staat dus in voor ruim 85 % van de gasbehoefte in de industrie, aangesloten op het vervoersnet. Het aandeel van het verbruik door de industrie binnen de globale aardgasmarkt daalt in 2015 met 1,1 %-punt tot 24,5 %.

31. De stijging in het segment elektriciteitsproductie (+ 12,4 %) komt na een aanhoudende periode (2011-2014) van een afname van het verbruik, toe te schrijven aan, zoals aangehaald in paragraaf 21, de ongunstige marge tussen de groothandelsprijzen voor elektriciteit opgewekt met aardgas en de elektriciteit geproduceerd op basis van steenkool, met verrekening van de kostprijs voor CO₂ (de clean spark spread). In 2015 evolueerde deze marge minder ongunstig, wat in combinatie met de beperkte nucleaire productie, geleid heeft tot een stijging van de afname van aardgas voor de productie van elektriciteit. Het aandeel van aardgas in dit segment bedroeg 25,4 %. Binnen de globale markt stijgt het aandeel aardgas voor elektriciteitsproductie met 0,6 %-punt. Sinds 2014 is de elektriciteitsproductie een exclusieve aangelegenheid van H-gas.

V.6 Vaststellingen betreffende de evolutie per vervoersnetgebruiker en per gaskwaliteit

Detail per vervoersnetgebruiker en per gaskwaliteit:

32. In 2015 waren in de L-gas markt 19 vervoersnetgebruikers actief. Dit is één speler minder dan in 2014. De marktpartijen die om historische redenen sterk staan in L-gas vormen nog steeds de top 3 en hebben in 2015 samen nog 77,6 % van de markt in handen (78,3 % in 2014).

33. Alle vervoersnetgebruikers zijn actief op de H-gas markt. De top 3 heeft hier een marktaandeel van 61 %.

Vanuit het oogpunt van de marktwerking lijkt de omschakeling van de markt van L-gas naar H-gas een te verwelkomen evolutie: minder overwicht van de historische spelers, meer partijen met een marktaandeel boven 2 %.

V.7 Samenvattende vaststellingen betreffende de evolutie per vervoersnetgebruiker

Tabel: Samenvatting 2015/2014 per vervoersnetgebruiker:

Hoeveelheden in TWh	2014		2015		Δ15/14	
2015/2014	TWh	%	TWh	%	(%) (*)	(%punt) (**)
Antargaz S.A.	0,09	0,057	0,26	0,15	181	0,09
ArcelorMittal Energy S.C.A.			4,25	2,42		2,42
Belgian Eco Energy NV	0,04	0,027	0,09	0,05	99,5	0,02
Direct Energie	0,001	0,0004	0,06	0,03	8902	0,03
EDF Luminus	15,47	9,646	16,94	9,64	9,5	-0,01
Electrabel Engie	49,46	30,835	55,23	31,42	11,7	0,58
Eneco België BV	2,37	1,476	2,45	1,40	3,7	-0,08
Enel Trade S.p.A	0,28	0,175	2,33	1,33	728	1,15
Eni S.p.A.	46,33	28,883	43,00	24,46	-7,2	-4,42
Enovos Luxembourg S.A.	0,62	0,387	0,45	0,25	-28,2	-0,13
European Energy Pooling	0,20	0,122	0,44	0,25	122	0,13
Gas Natural Europe	5,16	3,218	3,27	1,86	-36,7	-1,36
GETEC Energie AG	0,27	0,166	0,26	0,15	-0,8	-0,02
Lampiris SA	7,13	4,442	7,43	4,22	4,2	-0,22
natGAS						
Aktiengesellschaft	0,99	0,617	1,55	0,88	56,5	0,26
Progress Energy Services	0,09	0,057	0,24	0,14	166	0,08
RWE Supply & Trading GmbH	7,16	4,463	9,09	5,17	26,9	0,71
Soc. Europ. de Gestion de l'Énergie S.A.	2,68	1,673	2,88	1,64	7,4	-0,03
Statoil ASA	10,66	6,647	8,78	4,99	-17,7	-1,65
Total Gas & Power Ltd	1,42	0,882	1,95	1,11	37,9	0,23
Uniper Global Commodities SE	0,77	0,482	0,90	0,51	16,8	0,03
Vattenfall Energy Trading Netherlands NV			6,28	3,57		3,57
Wingas GmbH	9,21	5,744	7,67	4,36	-16,7	-1,38
Eindtotaal	160,4	100,0	175,8	100,0	9,6	
	(*) relatieve evolutie 2015 tov 2014 (basis is 2014)					
	(**) absolute evolutie van het aandeel					

34. In wat volgt, worden de hogerstaande tabellen van commentaar voorzien per vervoersnetgebruiker en er wordt per vervoersnetgebruiker een samenvatting gemaakt. Daartoe wordt de tabel, die per vervoersnetgebruiker de vergelijking maakt tussen 2015 en 2014, hernomen en toegelicht gebruik makend van de specifieke informatie van de voorafgaande detailoverzichten.

35. De top 3 van de markt heeft een gezamenlijk marktaandeel van 65,5 % gevoelig lager dan in 2014 toen nog 69,4 % werd opgetekend. Vier (4) ondernemingen hebben een marktaandeel tussen 2 en 5 %. Samen hebben zij 14,6 % van de markt. Vijf partijen zitten tussen 1 en 2 % (samen goed voor 7,3 % van de markt) en de overige negen (9) spelers halen elk minder dan 1 %. Deze laatste netgebruikers halen samen een marktaandeel van amper 2,4 %. Meerdere van deze laatste betrokken partijen zijn reeds verschillende jaren actief op het Belgisch vervoersnet. De ontwikkeling die zij in de loop der jaren hebben meegemaakt is bijgevolg vrij beperkt. Dikwijls richten zij zich tot een zeer specifieke doelgroep van eindklanten.

V.8 Vaststellingen betreffende de evolutie van het gasverbruik per maand:

Tabel 10: Detail per maand

Hoeveelheden in TWh 2015/2014 maandevolutive	2014		2015		Δ15/14	
	TWh	%	TWh	%	(%) (*)	(%-punt) (**)
jan	18,96	11,8	22,74	12,9	19,9	1,1
feb	16,55	10,3	20,51	11,7	24,0	1,4
mar	14,64	9,1	18,46	10,5	26,1	1,4
apr	11,36	7,1	13,76	7,8	21,2	0,7
may	10,64	6,6	11,13	6,3	4,6	-0,3
jun	9,63	6,0	9,39	5,3	-2,5	-0,7
jul	9,25	5,8	8,88	5,1	-4,1	-0,7
aug	9,69	6,0	8,96	5,1	-7,4	-0,9
sep	10,42	6,5	11,92	6,8	14,4	0,3
oct	13,20	8,2	15,84	9,0	20,0	0,8
nov	15,51	9,7	17,06	9,7	10,0	0,04
dec	20,55	12,8	17,12	9,7	-16,7	-3,1
	160,4		175,8		9,6	
	(*) relatieve evolutie 2015 tov 2014 (basis is 2014)					
	(**) absolute evolutie van het aandeel					

36. Het verbruik per maand toont zoals steeds een gemengd beeld. De toename van het verbruik in de eerste helft van het jaar hangt samen met een stijging van de verwarmingsbehoefte en de toename van de elektriciteitsproductie, zoals verder verduidelijkt wordt. In de zomermaanden weegt de lagere verwarmingsbehoefte en de lagere afname ten behoeve van elektriciteitsproductie door. Onderstaande tabel verfijnt de evolutie door de ontwikkeling op de deelmarkten te tonen.

Tabel 11: Detail per maand en per verbruikerssegment

Hoeveelheden in TWh 2015/2014 maandevolutie per verbruikerssegment	Prod Elek				Ind				Distrib netten			
	2014		2015		2014		2015		2014		2015	
	TWh	TWh	%	Δ15/14 (%) (*)	TWh	TWh	%	Δ15/14 (%) (*)	TWh	TWh	%	Δ15/14 (%) (*)
jan	2,94	4,32	9,7	46,7	3,81	3,95	9,2	3,7	12,21	14,47	16,4	18,5
feb	2,54	4,14	9,3	63,1	3,29	3,47	8,0	5,3	10,72	12,91	14,7	20,4
mar	2,82	3,54	7,9	25,4	3,30	3,85	8,9	16,7	8,52	11,07	12,6	30,0
apr	2,91	3,33	7,5	14,6	3,42	3,56	8,2	4,2	5,03	6,87	7,8	36,5
may	2,59	2,95	6,6	13,8	3,54	3,58	8,3	1,1	4,51	4,60	5,2	2,0
jun	3,21	2,73	6,1	-14,8	3,40	3,35	7,8	-1,5	3,02	3,30	3,8	9,5
jul	3,33	3,13	7,0	-6,0	3,36	3,20	7,4	-4,8	2,56	2,55	2,9	-0,6
aug	3,52	3,09	6,9	-12,2	3,22	3,28	7,6	2,1	2,95	2,59	2,9	-12,2
sep	4,16	4,29	9,6	3,0	3,01	3,43	8,0	14,0	3,25	4,20	4,8	29,4
oct	4,33	4,44	10,0	2,5	3,63	3,92	9,1	7,8	5,24	7,49	8,5	42,9
nov	3,43	4,60	10,3	34,1	3,49	3,81	8,8	9,2	8,59	8,65	9,8	0,7
dec	3,87	4,04	9,1	4,3	3,70	3,74	8,7	1,2	12,98	9,34	10,6	-28,0
Eindtotaal	39,7	44,6		12,4	41,2	43,1		4,8	79,6	88,0		10,6

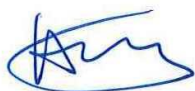
(*) relatieve evolutie 2015 tov 2014 van het verbruikerssegment in de betreffende maand (basis is 2014)

37. Het verbruikerssegment elektriciteitsproductie kent een sterke stijging van het verbruik over het geheel van het jaar, maar per maand is de trend minder duidelijk. In de eerste helft van 2015 was er door de lage beschikbaarheid van de nucleaire centrales een aanzienlijke stijging. Deze trend werd zeker ondersteund door de verbeterde competitiviteit van gascentrales in de loop van 2015. In de zomermaanden was er een lagere afname. In december was er na de terugkeer van Doel 3 en Tihange 2 nauwelijks een toename van het verbruik, ondanks de gunstigere economische context.

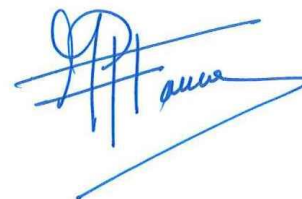
38. Het segment industriële afnemers kende een beperkte gelijkmatige groei, behalve in de zomermaanden.

39. Voor de afnemers op de distributienetten is het afnameverloop, zoals reeds herhaaldelijk aangehaald, sterk gecorreleerd met de evolutie van het aantal graaddagen. De afname in de eerste jaarhelft weerspiegelt het relatief koude voorjaar van 2015 in vergelijking met dezelfde periode van 2014. Bemerkt de stijging van het verbruik in de (relatief) koude maanden september en oktober. Ook de extreem milde december valt duidelijk op.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Marie-Pierre FAUCONNIER
Voorzitter van het Directiecomité